

Maciej Henryk Górny¹

Polityka sanitarna jako problem optymalizacyjny z punktu widzenia cybernetyki – wybrane zagadnienia

Ludzkość nie jest potulnym marmurem i nie cierpi na sobie mistrzowskiego dłuta

Bronisław Ferdynand Trentowski

Niektóre lekarstwa bardziej są niebezpieczne niż choroba

Lucjusz Eniusz Seneka

1. Wprowadzenie

Niniejszy artykuł stanowi kontynuację artykułu *Polityka sanitarna jako problem optymalizacyjny z punktu widzenia cybernetyki – zagadnienia wstępne*². Od jego napisania rok temu (lipiec AD 2021) przewidywania autora potwierdziły się; jego wnioski są wciąż aktualne. Polityka sanitarna poniosła całkowitą klęskę w postaci niemal 200 tys. nadmiarowych zgonów, ogromnego długu zdrowotnego milionów osób, gigantycznych strat gospodarczych, co w połączeniu z niegospodarnością, rozdawnictwem oraz nadgorliwością w przedwczesnym wprowadzaniu sankcji na rosyjskie surowce może doprowadzić do katastrofy. Prawo zostało ośmieszone, autorytet służb obniżony, społeczeństwo jeszcze bardziej skłócone, edukacja znalazła się w jeszcze większej zapaści. Polityka informacyjna uległa ośmieszeniu, gdy wojna z dnia na dzień wygasła medialną pandemię, a miliony niezaszczepionych Ukraińców nie stanowiły – w przeciwieństwie do niezaszczepionych Polaków jeszcze kilka dni wcześniej – żadnego zagrożenia epidemicznego (odsetek zaszczepionych przeciw COVID-19 w Ukrainie jest znacznie niższy niż w Polsce, do tego dochodzi rekordowa korupcja ułatwiająca

¹ Dr – Akademia im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim, Wydział Administracji i Bezpieczeństwa Narodowego, Zakład Kryminologii Stosowanej, mgorny@ajp.edu.pl, ORCID: 0000-0002-1764-123X.

² M.H. Górny, *Polityka sanitarna jako problem optymalizacyjny z punktu widzenia cybernetyki – zagadnienia wstępne*, [w:] *Powszechny system ochrony praw człowieka w czasie wyzwań pandemicznych*, red. J. Jaskiernia, K. Spryszak, Toruń 2022, s. 164–189.

załatwianie fałszywych certyfikatów oraz wielokrotnie większe braki w „normalnych”, „standardowych” szczepieniach w stosunku do znikomych braków w tym względzie w Polsce). I nie chodzi tu o rozłożenie priorytetów w stylu przyjmowania milionów Ukraińców mimo zagrożenia, zepchnięcia spraw COVID-19 na drugi plan w mediach, obejmowania – w miarę możliwości – Ukraińców tymi samymi rygorami, które były narzucone Polakom. Nie. Temat COVID-19 praktycznie zniknął, podobnie jak większość obostrzeń (niektóre z nich zresztą zniknęły najpierw dla Ukraińców, a później dla Polaków, co pokazuje skalę krótkowzroczności decydentów). Polacy, którzy jeszcze kilka dni wcześniej w wielu miejscach Polski nie mogli odwiedzić w szpitalach swoich umierających bliskich (a wielu mężów nie mogło odwiedzić swoich żon po porodzie) mogła podziwiać w telewizji jak szpitale chwały się odwiedzinami ukraińskich ojców na porodówkach etc., a Policja i inne służby przestały z dnia na dzień ganiać za osobami bez masek i zaczęły pomagać uciekinierom. Ci, którzy mówili o zagrożeniu ze strony niezaszczepionych na SARS-CoV-2 Polaków zapewniali później oficjalnie, że nie ma żadnego zagrożenia ze strony uciekających Ukraińców, ci którzy chcieli odebrać niezaszczepionym Polakom większość praw obywatelskich teraz opowiadali się za pełnymi prawami dla przybyszów, ci którzy nazywali niezaszczepionych Polaków bydłem, seryjnymi mordercami, terrorystami czy siewcami zarazy teraz przestrzegali przed jakimkolwiek stygmatyzowaniem przybyszów ze Wschodu. Wbrew katastroficznym zapowiedziom covidowych „autorytetów” medialnych nie nastąpił wiosną Armagedon³, a przecież nie tylko nie wprowadzono obowiązkowych szczepień na COVID-19 i całkowitego lockdownu – czego żądały „autorytety” – ale zniesiono większość obostrzeń i sprowadzono miliony niezaszczepionych. Wiadomość o tym, iż noszenie masek może szkodzić przebiła się do głównego nurtu⁴ i pokazała nie tylko nieracjonalność obostrzeniowego fanatyzmu, ale również zagrożenia związane z myśleniem jednotorowym, tunelowym (nawet jeżeli maski pomagałyby przeciw COVID-19, to w dłuższej perspektywie nie tylko niszczą odporność, ale również szkodzą skórze, utrudniają komunikację werbalną i zwłaszcza niewerbalną, psują samopoczucie, generują koszty finansowe oraz dla środowiska naturalnego, utrudniają socjalizację dzieci, szkodzą estetyce, są uciążliwe i powodują utratę czasu etc.). Kosztujące miliardy testy PCR okazały się tak nieskuteczne, że ich bezużyteczność zaskoczyła nawet większość przeciwników ich stosowania. Okazało się, iż COVID-19 należy traktować jak „zwykłą” grypę (choć tu może się rzecz jasna pojawić argument

³ Przykładowo: <https://pulsmedycyny-pl.cdn.ampproject.org/c/s/pulsmedycyny.pl/amp/prof-horban-o-fali-z-omikronem-to-bedzie-tsunami-zabraknie-nawet-stadionow-1137041> [dostęp: 22.08.2022].

⁴ <https://www.rynekzdrowia.pl/Choroby-zakazne/Przez-maseczki-stracilismy-odporno-sc-Musimy-to-odchorowac-Epidemia-wyrownawcza,233781,22.html> [dostęp: 22.08.2022].

obronny, iż nowe warianty przypominają grypę, a poprzednie były groźniejsze, co samo w sobie może być prawdą, ale nie uzasadnia stosowania absurdalnych obostrzeń ani z drugiej strony bagatelizowania „zwykłej” grypy).

Niniejszy artykuł (poza lakonicznym przypomnieniem najważniejszych pojęć i tez poprzedniego artykułu) skupi się na teoriach informacji – ilościowej Shannona, jakościowej Mazura i na ekonomicznych koncepcjach wartości/cenności informacji Marschaka. Podejście cybernetyczne wybrano zasadniczo z trzech powodów: obiektywne cechy samej cybernetyki (podejście systemowe, holistyczne, analityczne, sprzyjanie ścisłości definicyjnej), stosunkowo niewielka znajomość cybernetyki i w społeczeństwie, zarówno jak i w środowiskach akademickich (istnieje więc i spora luka do zapełnienia, i spore pole do popisu; jednocześnie tam, gdzie cybernetykę wykorzystywano, pokazywała ona z reguły swoją przydatność) oraz dobra – o ile można tak stwierdzić – znajomość cybernetyki u autora⁵. W gwałtownie zmieniającej się rzeczywistości potrzeba istnienia stałych praw i ścisłych klasyfikacji jest ogromna. Badanie polityki informacyjnej częstokroć ciężko odróżnić od jej uprawiania.

2. Rozwinięcie

2.1. Zagadnienia podstawowe

W pkt. 2.1 poprzedniego artykułu opisano cybernetykę⁶, a w punkcie 2.2 optymalizację⁷. Cybernetyka to nauka o sterowaniu⁸. Sterowanie to „wywieranie pożądanego wpływu na określone zjawiska”⁹. Można też określić sterowanie jako wywieranie celowego wpływu na określone zjawiska¹⁰. Optymalizacja (od łac. *optimus* – najlepszy) to proces znajdowania najlepszego rozwiązania w danych warunkach, a więc znajdowania wielkości optymalnej, tj. takiej wartości zmiennej niezależnej, przy której zmienna zależna osiągnie – przy zachowaniu zadanych parametrów – wartość najkorzystniejszą¹¹. Zmienna niezależna to inaczej

⁵ M.H. Górny, *Optymalizacja czynności wstępnych przed przesłuchaniem z wykorzystaniem cybernetyki – wybrane aspekty*, [w:] *Kryminalistyka wobec pomyłek sądowych*, red. V. Kwiatkowska-Wójcikiewicz, L. Stępka, Toruń 2021, s. 88.

⁶ Idem, *Polityka sanitarna jako problem optymalizacyjny z punktu widzenia cybernetyki...*, s. 165–166.

⁷ Ibidem, s. 166–170.

⁸ M. Mazur, *Cybernetyczna teoria układów samodzielnych*, Warszawa 1966, s. 12.

⁹ Ibidem.

¹⁰ Po raz pierwszy, jak się zdaje, definicję taką zaproponował Józef Kossecki – kontynuator prac Mariana Mazura – podczas wykładu otwartego, który wygłosił 11.05.2010 r. w Warszawie.

¹¹ Zob.: M. Mazur, *Cybernetyka a zarządzanie*, Warszawa 1969, s. 115 oraz idem, *Terminologia techniczna*, Warszawa 1961, s. 83–84.

Bibliografia

- Bożejewicz A., *Testament politique kardynała Richelieu*, „Dialogi Polityczne” 2021, nr 31.
- Górny M.H., *Optimalizacja czynności wstępnych przed przestuchaniem z wykorzystaniem cybernetyki – wybrane aspekty*, [w:] *Kryminalistyka wobec pomysłów sądowych*, red. V. Kwiatkowska-Wójcikiewicz, L. Stępka, Toruń 2021.
- Górny M.H., *Polityka sanitarna jako problem optymalizacyjny z punktu widzenia cybernetyki – zagadnienia wstępne*, [w:] *Powszechny system ochrony praw człowieka w czasie wyzwań pandemicznych*, red. J. Jaskiernia, K. Spryszak, Toruń 2022.
- Kossecki J., *Proces produkcji informacji i jego wpływ na aktywność społeczną*, „Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny” 1973, R. XXXV, z. 4.
- Kossecki J., *Metacyberntyka*, Kielce–Warszawa 2005.
- Marschak J., *Towards an Economic Theory of Organization and Information*, [w:] *Decision Processes*, red. R.M. Thrall, R.L. Coombs, C.H. Davis, J. Wiley, London 1954.
- Marschak J., *Elements for Theory of Teams*, „Management Science” 1955, vol. 1, nr 2.
- Mazur M., *Cybernetyczna teoria układów samodzielnych*, Warszawa 1966.
- Mazur M., *Cybernetyka a zarządzanie*, Warszawa 1969.
- Mazur M., *Terminologia techniczna*, Warszawa 1961.
- Mazur M., *Uczeni i decyzje*, „Argumenty”, 2.02.1969, nr 5 (556), R. XII.
- Mazur M., *Jakościowa teoria informacji*, Warszawa 1970.
- Mazur M., *Cybernetyka i charakter*, Warszawa 1999.
- Shannon C.E., *A Mathematical Theory of Communication*, „Bell System Technical Journal” 1948, vol. 27 (3).
- Szumowski W., *Filozofia medycyny*, Kęty 2007.
- Wolniewicz B., *O pojęciu kłamstwa i zasadzie prawdomówności*, „Edukacja Filozoficzna” 2012, vol. 54

Netografia

- <https://pulsmedycyny-pl.cdn.ampproject.org/c/s/pulsmedycyny.pl/amp/prof-horban-o-fali-z-omikronem-to-bedzie-tsunami-zabraknie-nawet-stadionow-1137041>.
- <https://www.rynekzdrowia.pl/Choroby-zakazne/Przez-maseczki-stracilismy-odpornosc-Musimy-to-odchorowac-Epidemia-wyrownawcza,233781,22.html>.

Summary

Sanitation policy as an optimization problem from the cybernetic point of view – selected issues

This article is a continuation of the paper *Sanitation Policy as an optimisation problem from the point of view of cybernetics – preliminary issues*, which appeared in 2022 in the post-conference publication entitled *Universal system of human rights protection in times of pandemic challenges* edited by Jerzy Jaskiernia and Kamil Spryszak. It is focused on discussing information policy from the point of view of cybernetics using the example of governments' actions towards the COVID-19 problem. Cybernetics is a science of control; control means exerting a deliberate influence on specific phenomena – thus cybernetics is indeed an extremely broad field. This paper focuses on Marian Mazur's qualitative theory of information and Claude Elwood Shannon's mathematical theory of communication. Author discusses significance of the aforementioned theories both for the analysis and planning of information policy. Sanitation policy that does not respect truth and freedom does not solve the problem, but becomes the problem itself.

Keywords: cybernetics, qualitative information theory, mathematical theory of communication, COVID-19, cybernetic theory of social norms and motivations, medical tyranny, optimization

Streszczenie

Niniejszy artykuł stanowi kontynuację tekstu *Polityka sanitarna jako problem optymalizacyjny z punktu widzenia cybernetyki – zagadnienia wstępne*, który ukazał się w 2022 w publikacji pokonferencyjnej pt. *Powszechny system ochrony praw człowieka w czasie wyzwań pandemicznych* pod redakcją Jerzego Jaskierni i Kamila Spryszaka. Jest on nakierowany na omówienie polityki informacyjnej w ujęciu cybernetycznym na przykładzie działań rządów wobec problemu COVID-19. Cybernetyka to nauka o sterowaniu, a sterowanie to wywieranie celowego wpływu na określone zjawiska – jest więc cybernetyka dziedziną niezwykle obszerną. W tym tekście skupiono się na przedstawieniu jakościowej teorii informacji Mariana Mazura oraz ilościowej teorii informacji Claude'a Elwooda Shannona. Autor omawia znaczenie wspomnianych wyżej teorii zarówno dla analizowania, jak i planowania polityki informacyjnej. Polityka sanitarna nie licząca się z prawdą i wolnością nie stanowi rozwiązania problemu, lecz sama staje się problemem.

Słowa kluczowe: cybernetyka, jakościowa teoria informacji, ilościowa teoria informacji, COVID-19, cybernetyczna teoria norm i motywacji społecznych, medyczna tyrania, optymalizacja

System ochrony praw człowieka drugiej generacji wobec nowych wyzwań cywilizacyjnych

* *

redakcja naukowa

**Jerzy Jaskiernia
Kamil Spryszak**

Spis treści

Prawo do ochrony życia i zdrowia

Bogdan Węgrzyn

Moralno-prawny wymiar oceny przerywania ciąży zawarty w nauczaniu Kościoła katolickiego 11

Daria Bienkowska, Ryszard Kozłowski

Dyskurs dotyczący praw reprodukcyjnych w pryzmacie praw człowieka. Zarys problematyki 24

Krzysztof Wąż

Prawa reprodukcyjne w Polsce. Cierpienie kobiet konsekwencją sporów politycznych i prawnych 36

Oliwia Czaplińska

Prawnokarna ochrona życia i zdrowia w okresie pandemii 49

Ondrej Ružička

Sui generis entities of international law and crisis regimes in an age of pandemics and globalization 58

Miomira Kostić

Social vulnerability, gender and disaster due to pandemic COVID-19 68

Martyna Baran-Kurasiewicz

Pandemia COVID-19 a konstytucyjne stany nadzwyczajne. Konsekwencje wprowadzenia stanu nadzwyczajnego 82

Paulina Rudnik Ograniczenia praw i wolności człowieka w czasie trwania stanu pandemii COVID-19	94
Tomasz Moll Obowiązki osób przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w przypadku narażenia na chorobę wywołaną wirusem SARS-CoV-2 (COVID-19) – wybrane zagadnienia	108
Sebastian Konrad Matyjek Polska polityka narkotykowa w obliczu pandemii COVID-19	129
Marzena Świstak Public universities facing pandemic challenges. Selected issues	143
Ilona Kruk-Mizera Ochrona zdrowia publicznego we Francji w czasie wyzwań pandemicznych	155
Mieczysław Sprengel Działania władz i ograniczenia praw człowieka w czasie pandemii w Australii	174
Grzegorz Rąpel Kompatybilność krajowych i międzynarodowych mechanizmów ochrony praw człowieka w sferze prawa do zdrowia osób z niepełnosprawnościami	189
Magdalena Malinowska-Wójcicka Przetwarzanie danych wrażliwych w systemie ochrony zdrowia	215
Maciej Henryk Górny Polityka sanitarna jako problem optymalizacyjny z punktu widzenia cybernetyki – wybrane zagadnienia	231
Prawo do ochrony rodziny i dzieci	
Janusz Gajda Podstawowe zasady polskiego prawa rodzinnego na tle standardów międzynarodowych oraz ustawodawstw innych państw	247

Katarzyna Banasik

Rodzicielstwo osób LGBT w Polsce w kontekście ochrony praw
człowieka w świetle międzynarodowych unormowań 272

Dorota Skuza

Status prawny partnera obywatela Unii Europejskiej
(wybrane zagadnienia) 292

Karolina Kentnowska

Prawo dziecka do szczególnej opieki zdrowotnej w czasie pandemii 302

Anna Ślusarczyk

Analiza funkcjonowania systemu przeciwdziałania przemocy domowej
w Polsce ze szczególnym uwzględnieniem regulacji prawnych
i ich stosowania w okresie pandemii COVID-19 319

Magdalena Ziółkowska, Aleksandra Parafiniuk

Międzynarodowe i krajowe standardy w zakresie ochrony praw
dziecka do kontaktów z matką osadzoną w zakładzie karnym 347

Dorota Głowczyńska

Handel dziećmi jako przestępstwo godzące w fundamentalne prawa
człowieka 361

Prawa ekonomiczne**Michał Koniecko**

Prawo własności w Karcie Praw Podstawowych UE i orzecznictwie
TSUE na tle standardów Konstytucji RP 379

Katarzyna Płonka-Bielenin, Michał Pyrzowski

Instytucja wyłączenia a prawo własności w kontekście orzecznictwa
Europejskiego Trybunału Praw Człowieka 399

Maciej Pisz

Standard ochrony praw pracowniczych na gruncie Konstytucji RP
a wyzwania związane z pandemią COVID-19 i wprowadzeniem
instytucji pracy zdalnej 417

- Artur Mudrecki**
Rola Naczelnego Sądu Administracyjnego w ochronie praw podatnika 431
- Artur Rostocki**
Zasadność roszczeń banku o wynagrodzenie za korzystanie z kapitału
po unieważnieniu kredytu „frankowego”. Orzecznictwo TSUE
i stanowisko RPO 442
- Julia Anna Przybylska**
Ograniczony obywatel, czyli współczesny wpływ sankcji gospodarczych
na społeczeństwo 453
- Paweł Łyczak**
Zagrożenie dyskryminacją i wykluczeniem w dostępie do podstawowych
rodzajów ubezpieczeń w Unii Europejskiej 464
- Wiktor Trybka**
Kompatybilność krajowego i unijnego prawa konkurencji 482
- Piotr Kapusta**
Normatywne rozwiązania wzmacniające konkurencyjność polskiej
gospodarki w warunkach unijnej kompatybilności krajowych przepisów
o delegowaniu pracowników w ramach świadczenia usług –
wybrane aspekty 493
- Agnieszka Żywicka**
Kompatybilność systemu nadzoru rynku nad produktami
jako determinant zwiększenia bezpieczeństwa konsumentów
w Unii Europejskiej 511
- Ewelina Szrek**
Konsument w obliczu wyzwań związanych z transformacją cyfrową –
kompatybilność europejskich i międzynarodowych mechanizmów
ochrony 528
- Ewaryst Kowalczyk**
Prawa człowieka w europejskim i polskim systemie zamówień
publicznych – aktualne wyzwania legislacyjne (na przykładzie zakazu
wykorzystywania pracy przymusowej) 542

Justyna Cymerys-Cesarz

Korupcja i prawa człowieka – wzajemnie powiązania i zagrożenia 562

Marcin Gugulski, Sławomir Fiodorów

Mediacja online w czasach pandemii COVID-19 570

Adam Buczek, Krzysztof Groń

Analiza wybranych technik fałszerskich dokumentów funkcjonujących w obrocie gospodarczym dokonywanych przy użyciu komputerowej grafiki rastrowej – badania eksperymentalne 577

Robert Bobkier

Stosowanie nieformalnych systemów transferu wartości majątkowych przez migrantów – zagrożenie czy szansa? 592

Patryk Kołodziej

Prawnokarna analiza „kradzieży” kryptowalut 620

Bartosz Ziemblicki

Ochrona praw człowieka w Światowej Organizacji Handlu ponad ćwierć wieku po jej powstaniu 633

Prawo do edukacji**Marta Milewska**

Rola edukacji w obszarze ochrony praw człowieka 649

Iwona Florek

Wykluczenie cyfrowe zagrożeniem realizacji prawa do edukacji – wybrane zagadnienia 662

Agnieszka Dybowska

Europejska polityka publiczna dla młodzieży w dobie nowych wyzwań cywilizacyjnych 671

Eryk Łęgowik, Natalia Majcherczyk

Gwarancje realizacji praw człowieka w aktach prawa sportowego oraz aspekt dyscyplinarnej odpowiedzialności dopingu w sporcie 687

Prawo do korzystania z osiągnięć rozwoju cywilizacyjnego**Piotr Kuznieruk**

Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej a sztuczna inteligencja 701

Zuzanna Kulińska-Kępa

Prawa człowieka w kosmosie – współczesne wyzwania cywilizacji 728

Prezentowane dzieło jest rezultatem XIV Międzynarodowej Konferencji Naukowej Praw Człowieka pt. „Kompatybilność krajowych i międzynarodowych mechanizmów ochrony praw człowieka w dobie nowych wyzwań cywilizacyjnych”, która została zorganizowana w dniach 25–26 kwietnia 2022 r. przez Wydział Prawa i Nauk Społecznych Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach oraz Zarząd Główny Stowarzyszenia Parlamentarzystów Polskich z okazji 25. rocznicy uchwalenia Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz 30. rocznicy podpisania Traktatu o Unii Europejskiej. Konferencja odbyła się w trybie zdalnym ze względu na pandemię COVID-19.

Konferencja przyniosła bogaty dorobek, który został pogrupowany w trzech tomach: *Ochrona praw człowieka pierwszej generacji w dobie nowych wyzwań cywilizacyjnych* (tom I); *Ochrona praw człowieka drugiej generacji w dobie nowych wyzwań cywilizacyjnych* (tom II); *Ochrona praw człowieka trzeciej generacji w dobie nowych wyzwań cywilizacyjnych* (tom III).

W tomie *Ochrona praw człowieka drugiej generacji w dobie nowych wyzwań cywilizacyjnych* przedmiotem analiz stało się prawo do ochrony życia (m.in. moralno-prawny wymiar oceny przerywania ciąży, dyskurs dotyczący praw reprodukcyjnych). Część studiów dotyczy prawa do ochrony zdrowia wobec wyzwań pandemicznych, ze szczególnym uwzględnieniem pandemii COVID-19, na przykładzie doświadczeń Polski, Francji i Australii, a także polskiej polityki narkotykowej oraz przetwarzania danych wrażliwych w systemie ochrony zdrowia. Wśród omawianych zagadnień znalazło się prawo do ochrony rodziny i dzieci, m.in. problem rodzicielstwa osób LGBT i przeciwdziałanie przemocy domowej, a także handel dziećmi jako przestępstwo godzące w fundamentalne prawa człowieka. Z zakresu praw ekonomicznych podjęto m.in. kwestię ochrony praw podatnika i konsumenta, zwłaszcza w kontekście transformacji cyfrowej, a także zaprezentowano związki między korupcją a prawami człowieka. Ponadto przeanalizowano m.in. rolę edukacji w zakresie ochrony praw człowieka oraz prawa człowieka w kosmosie.

prof. dr hab. Jerzy Jaskiernia
dr hab. Kamil Spryszak, prof. UJK
redaktorzy naukowci

ISBN 978-83-8180-721-0

9 788381 807210

